

Till

Regionstyrelsen för svar

Regionfullmäktige för kännedom

Temagranskning - Effekter av Covid-19. Delrapport 1: Kartläggning. Regionens hantering av konsekvenserna till följd av covid-19 pandemin

De förtroendevalda revisorerna i Region Västmanland har utifrån genomförd riskanalys och utifrån den stora påverkan pandemin har på regionen beslutat att genomföra en temagranskning avseende effekter av Covid-19. Temagranskningen inleds med två kartläggningar för att därefter följas av två mer traditionella revisionsgranskningar. Detta är den första delrapporten som behandlar regionens hantering av konsekvenserna till följd av covid-19 pandemin.

I kartläggningen kan vi konstatera följande:

- Spridningen av Covid-19 och effekterna av pandemin i stort har påverkat regionens interna organisation. Dels avseende krishantering och organisering, men även i exempelvis hantering av personalfrågor och i tillhandahållandet av vård.
- Region Västmanland har likt alla regioner drabbats av pandemin, särskilt inom specifika områden och verksamheter. Åtgärder och beslut har vidtagits löpande av regionen för att underlätta och upprätthålla en god hantering av pandemins konsekvenser såväl inom hälso- och sjukvård som det lokala näringslivet.
- Regionen har under år 2020-2021 gått upp i stabsläge och förstärkningsläge. Regionens krisledningsnämnd har inte aktiverats.
- Fram till vecka 18 2021 har 25 951 sjukdomsfall bekräftats i regionen. 345 personer har avlidit i covid-19.

I kartläggningen redovisas regionens egna syn på styrkor och svagheter relaterat till hanteringen av covid-19 pandemin.

Iakttagelser i sin helhet framgår i bifogad rapport. Revisorerna översänder rapporten till regionstyrelsen för kännedom och beaktande.

FÖR REGIONENS REVISORER

Hans Strandlund
Ordförande

Elisabeth Löf
Revisor

Temagranskning - Effekter av Covid-19

Delrapport 1 :Kartläggning.

Regionens hantering av
konsekvenserna till följd av covid-19
pandemin

Region Västmanland

*Christer Marklund, cert. kommunal revisor
Isabelle Panasco, revisionskonsult
Marie Lindblad, cert. kommunal revisor*

Innehållsförteckning

1.	Inledning	04
2.	Iakttagelser	08
3	Summering	24

Sammanfattning

Spridningen av Covid-19 och effekterna av pandemin i stort har påverkat regionens interna organisation. Dels avseende krishantering och organisering, men även i exempelvis hantering av personalfrågor och i tillhandahållandet av vård.

Region Västmanland har likt alla regioner drabbats av pandemin, särskilt inom specifika områden och verksamheter. Åtgärder och beslut har vidtagits löpande av regionen för att underlätta och upprätthålla en god hantering av pandemins konsekvenser såväl inom hälso- och sjukvård som det lokala näringslivet.

Regionen har under år 2020-2021 gått upp i stabsläge och förstärkningsläge. Regionens krisledningsnämnd har inte aktiverats.

Fram till vecka 18 2021 har 25 951 sjukdomsfall bekräftats i regionen. 345 personer har avlidit i covid-19.

I kartläggningen redovisas regionens egna syn på styrkor och svagheter relaterat till hanteringen av covid-19 pandemin.

1

Inledning

Inledning

Bakgrund

Den 31 januari 2020 fick Sverige sitt första bekräftade fall av det nya coronaviruset Sars-Cov-2 som ger upphov till sjukdomen Covid-19. Världshälsoorganisationen (WHO) klassade sjukdomen som en global pandemi den 11 mars 2020. Utvecklingen av smittspridningen över världen har gett upphov till en global kris. Nationellt har krisen inneburit stora utmaningar för hela samhället. Regioner har i stor utsträckning påverkats, inte minst med hänsyn till det ansvar dessa organisationer har för hälso- och sjukvård.

Regionerna påverkas på många olika sätt av pandemin. Förenklat kan påverkan, i förhållande till ansvaret, delas upp i två delar; ett externt och ett internt perspektiv. Med det externa ansvaret menas regionen som geografiskt område, dess medlemmar samt de som nyttjar verksamhet inom regionen eller som är på besök. En annan del rör regionen internt. Det vill säga ansvaret för att hantera pandemins påverkan på regionen som organisation och som verksamhetsutövare. Det rör att säkerställa de demokratiska processerna, upprätthålla och bibehålla obligatoriska och frivilliga verksamheter, ändamålsenlighet och i övrigt tillfredsställande hantering av anställda, verksamhet samt ekonomi.

Ett år med pandemi har nu passerat och de förtroendevalda revisorerna i Region Västmanland har utifrån genomförd riskanalys och utifrån den stora påverkan som pandemin har på regionen beslutat att genomföra en temagranskning avseende effekter av Covid-19.

Temagranskningen inleds med två kartläggningar för att därefter följas av två mer traditionella revisionsgranskningar.

Inledning

Syfte och omfattning

Kartläggningen syftar till att kartlägga de lokala effekterna avseende bland annat organisation, krishantering och regionens egen analys av läget.

Kartläggningen innefattar nedanstående områden:

- Övergripande kartläggning av Region Västmanlands situation
 - I vilken omfattning har regionen (som geografisk plats) varit drabbad av covid-19 avseende smittspridning bland invånare samt påverkan på den interna organisationen samt annan relevant påverkan.
- Kartläggning av organisation och organisering i relation till hantering av konsekvenser/effekter av covid-19.
 - Har regionen aktiverat sin krisorganisation på någon nivå?
- Kartläggning av beslut
 - Har regionstyrelsen och/eller krisledningsnämnden fattat beslut med hänsyn till att hantera effekterna på lokalsamhället och den egna organisationen i förhållande till covid-19?
- Finns det indikationer på brister i hanteringen, gällande t.ex. ansvar, befogenhet och behörighet?
- Har regionstyrelsen planer på att genomföra en egen utvärdering av sin hantering av covid-19?

Inledning

Avgränsning

Kartläggningen har avgränsats i så mån att den inte ger svar på förekomst av brister eller oegentligheter etc. utan endast kartlägger bl.a. organisation och åtgärder i förhållande till covid-19. Fokus har därutöver legat på arbetet i Regional Särskild Sjukvårdsledning (RSSL).

Kartläggningen genomfördes under våren 2021 (april - maj), en period då smittspridningen i Sverige börjat minska. Studien avser hanteringen av Covid-19 under perioden mars 2020 - maj 2021. Med detta sagt är studien att betrakta som ett initialt lackmustest av Region Västmanlands hantering av Covid-19 pandemin.

Metod

Kartläggningen har genomförts genom dokumentanalys samt intervju med representanter för särskild regional sjukvårdsledning (hälso- och sjukvårdsdirektör, administrativ direktör, områdeschef medicinsk diagnostik, områdeschef nära vård, områdeschef akutsjukvård, smittskyddsläkare, verksamhetschef kommunikationsenhet, katastrof- och beredskapsplanerare och medicinsk stabschef) samt regiondirektör.

Intervjupersoner har getts möjlighet att sakgranska kartläggningen innan färdigställande.

2

lakttagelser

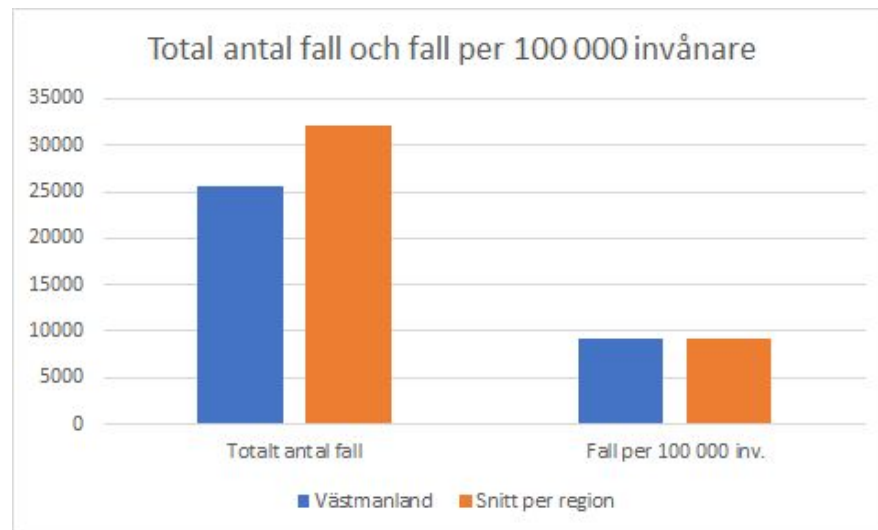
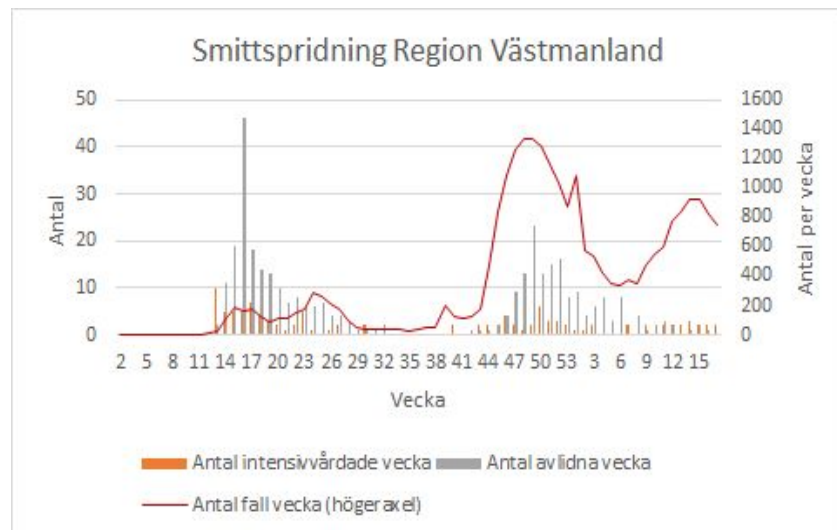
Iakttagelser

Övergripande kartläggning av Region Västmanlands situation

Intern påverkan - Smittspridning och den interna organisationen

Smittspridningen i Region Västmanland per 100 000 invånare är per den 6 maj 2021 relativt lika i jämförelse med snittet för Sveriges regioner. Sett till totalt antal fall skiljer sig smittspridningen till det lägre i Region Västmanland jämfört med snittet för Sveriges regioner. Det finns en markant skillnad i smittspridning mellan de tio kommunerna i regionens geografiska område. (Statistik från Folkhälsomyndigheten.)

Sjukfrånvaron i organisationen har i perioder varit hög, framförallt inledningsvis (mars/april 2020) då samtliga medborgare uppmanades stanna hemma vid minsta symptom. Regionens analys av sjukfrånvaron visar att den långa sjukfrånvaron ligger kvar på motsvarande nivåer som tidigare år samtidigt som det totala antalet korttidsfrånvarotimmar ökat.

Iakttagelser

Övergripande kartläggning av Region Västmanlands situation

Intern påverkan - Hälso- och sjukvården (1/3)

Regionstyrelsen beslutade i mars 2019 om en ny tjänstemannaorganisation. From 1 januari 2020 finns därför en samlad organisation för hälso- och sjukvård. Intervjuade beskriver att en samlad HSL-organisation (förvaltning) har gett goda organisatoriska förutsättningar att hantera pandemin. Detta framgår även av hälso- och sjukvårdsdirektörens information till regionstyrelsen 9 mars 2021.

På ett övergripande plan har pandemin bidragit till stora omställningar med nya rutiner, personalförflyttningar, lokalanpassningar m.m. Särskilda covid-19-vårdavdelningar och nya intensivvårdsplatser tillskapades våren 2020.

Coronapandemin i Västmanland hade en första vågtopp i skiftet april-maj 2020, för att därefter minska och sedan åter öka i en andra våg under hösten. De intervjuade menar på att det finns tecken på att regionen inte kommer ha lika hög smittspridning som närliggande regioner under pågående tredje pandemivåg.

Region Västmanland är en av fem regioner som haft problem med tillgång till sjukvårdsmaterial sedan Apotekstjänst tog över leveranserna oktober 2019, d.v.s innan Covid-19. Tillgången till material stabiliserades successivt under våren-sommaren 2020. Regionen har nu en målsättning för lageruthållighet avseende kritiskt skyddsmaterial på sex månader, vilket uppnås i dagsläget (maj 2021).

Under våren - sommaren 2020 behövde många planerade besök och operationer, så kallade elektiv vård, skjutas upp i syfte att klara av situationen. RSSL fattade beslutet om prioritering av vården p.g.a. den snabba smittspridningen. Syftet var att frigöra resurser för akut vård och covidvård. Under slutet av sommaren 2020 kunde Region Västmanland återuppta vissa verksamheter inom den elektiva vården. De intervjuade betonar att cancervård har fortsatt bedrivits och varit prioriterad under pandemin. De intervjuade bekräftar att färre medborgare har valt att söka vård under det senaste året.

Iakttagelser

Övergripande kartläggning av Region Västmanlands situation

Intern påverkan - Hälso- och sjukvården (2/3)

Kapacitet för provtagning kunde byggas upp successivt våren 2020. De intervjuade betonar att regionen har en god provtagningskapacitet och följer utvecklingen av smittan för att kunna minska eller öka kapaciteten vid behov. Arbetet med provtagning har inneburit en genomgående hög belastning på medarbetarna. Regionen har använt sig av tjänsten "Egen provtagning" via 1177, där invånaren själv beställer, bokar tid för provtagning och får svar på covid-test.

Belastningen på sjukvården har varit hög sedan våren 2020. Ett lokalt avtal tecknades (27 mars 2020) med arbetstagarrepresentanterna i regionen gällande arbetstidsschema och ekonomisk ersättning för vårdpersonal som arbetar i Covid-19-vården. Regionen har därmed inte behövt aktivera krislägesavtalet. Inom sjukvården har enskilda medarbetare flyttats mellan olika verksamheter. Regionens resursenhet har administrerat tillgänglig personal som frigjorts då planerad verksamhet ställts in. Resursenheten ansvarar för att strukturera personalomflyttningar. Samtliga berörda enhets- och verksamhetschefer inom regionen har dock involverats i arbetet. Samråd har skett med personalfunktionen för att ta fram riktlinjer.

Vaccination

Regionstyrelsen beslutade godkänna vaccinationsplanen den 15 december 2020. Vaccination för Covid-19 är gratis för invånarna i enlighet med tidigare beslut i regionfullmäktige. Vaccinationen genomförs på ett 15-tal vaccinationsnoder i länet. Vaccinationer på sjukhusen för sjukvårdspersonal har påbörjats, men pausats. Intervjuade uppger att arbetet med vaccineringen nu sker enligt plan. De intervjuade uppger att regionen följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer om prioriteringsordning för vaccination.

Ekonomi

Regionen har fått statsbidrag för att hantera kostnader för uppskjuten vård och Covid-19-relaterad vård. De intervjuade betonar att storleken på kostnaderna för den uppskjutna vården är okänd. Regionstyrelsens beslut om att permanent utöka antalet IVA-platser i regionen är en konsekvens av Covid-19. Regionens kostnader för uppskjuten vård och det utökade antalet IVA-platser kommer att kvarstå efter pandemin.

Iakttagelser

Övergripande kartläggning av Region Västmanlands situation

Intern påverkan - Hälso- och sjukvården (3/3)

Extern kommunikation

De intervjuade bedömer att organisationen har goda förutsättningar att kommunicera med medborgarna via olika kanaler. Kommunikativa insatser har samordnats av kommunikationsenheten där verksamhetschef deltagit i RSSL. Merparten av kommunikationverksamhetens ordinarie uppdrag har fått stå tillbaka under pandemin. En översiktlig kommunikationsplan med anledning av pandemin togs inledningsvis fram av kommunikationsenheten. Planen har uppdaterats löpande. Samtliga regionens kommunikatörer har involverats i arbetet i syfte att samordna budskap från regionen till medborgarna via olika kanaler. Det framkommer dock att det funnits vissa svårigheter att kommunicera två budskap samtidigt, (1) "stanna hemma vid minsta symptom", (2) "sök alltid vård när du behöver det". Det har även funnits svårigheter med att svara upp mot nationella beslut som kommuniceras via media, då regionen nåtts av information från tex. Folkhälsomyndigheten samtidigt som övriga samhället. Som framgått tidigare har färre medborgare sökt övrig vård under pandemin. Flera nya tjänster kopplat till pandemiuppdraget har byggts upp såsom covidstatistik, egenprovtagning, serologiprovtagning och vaccinationsbokning. Inom 1177 infördes digital rådgivningsmottagning för att avlasta ordinarie verksamhet. Utifrån automatiserade frågor erhåller patienten egenvårdsråd, erbjuds kontakt med sjuksköterska, eller får rådet att ringa 112. När kontakt sker med sjuksköterska kan ett videosamtal genomföras. En chattfunktion via 1177 har också införts. Därutöver betonar de intervjuade att belastningen på 1177 (via telefon) var mycket hög under början av pandemin.

Intern kommunikation

Inom regionen infördes "chefsnytt". Ett dokument som skickas ut till samtliga linjechefer med information avseende aktuellt läge kring Covid-19. Därefter har respektive chef ansvarat för att kommunicera detta till sina medarbetare. De intervjuade beskriver att informationsspridningen varit samordnad och fungerat väl. Vidare beskrivs att befintligt intranät har fungerat som en bra kanal för informationsspridning.

Iakttagelser

Övergripande kartläggning av Västmanlands situation

Extern påverkan - Det lokala näringslivet och civilsamhället (1/2)

Både det lokala näringslivet och civilsamhället i regionen har drabbats av restriktionerna till följd av Covid-19. För Region Västmanlands del har det bland annat medfört färre resande i lokaltrafiken. Vi kan inte se att regionstyrelsen eller kollektivtrafiknämnden har fattat några beslut kopplat till kollektivtrafiken under pandemin. Regionen har dock fattat beslut om ett flertal åtgärder för att minska de negativa effekterna för det lokala näringslivet och civilsamhället, t.ex:

- **Främjande åtgärder för medarbetare och länet** med anledning av Coronapandemin. Region Västmanland har som arbetsgivare lämnat en gåva till anställda utan förmånsbeskattning upp till 1 000 kronor. *Beslutat av Regionstyrelsen, 2020-06-17.*
- **Främjande åtgärder för medarbetare och länet** med anledning av Coronapandemin. Avgiftsfri parkering till alla anställda som erlägger parkeringsavgift för perioden 1 april till 31 december 2020. *Beslutat av Regionstyrelsen, 2020-06-17.*

Tjänstemannabeslut (delegationsbeslut)

- **Stöd till besöksnäringen:** På Region Västmanlands hemsida framgår att företag kunde ansöka om nytt tillfälligt stöd med anledning av pandemin och det försämrade ekonomiska läget. Ansökan utlystes under oktober 2020.
- **Stöd till besöksnäringen:** På Region Västmanlands hemsida erbjuds ett stöd för små företag inom besöksnäringen under 2020. Stödet kan sökas av företag som är särskilt drabbade av krisen och kan användas till investeringar eller för att anlita konsulter. Företag har möjlighet att söka för insatser på mellan 30 - 60 tkr och får då en medfinansiering på 90 procent.
- **Konstnärligt skapande:** En utlysning skedde under juni 2020 av stöd för konstnärligt skapande för fria professionella scenkonstgrupper med anledning av covid-19. Totalt fanns 600 tkr att söka med begränsning högst 100 tkr per projekt.

Iakttagelser

Övergripande kartläggning av Västmanlands situation

Extern påverkan - Det lokala näringslivet och civilsamhället (2/2)

I Region Västmanlands årsredovisningen 2020 framgår att länets näringsliv och arbetsmarknad har påverkats kraftigt på grund av minskad efterfrågan och att arbetslösheten har stigit.

Regionen har i samverkan med andra aktörer initierat flera stödinsatser för att möta de uppkomna behoven. Ett exempel är den kompetensportal som satts upp, med information om bland annat formella utbildningar, kostnadsfria distansutbildningar, onlinekurser och andra insatser.

Iakttagelser

Kartläggning av organisation och organisering i relation till hantering av konsekvenser/ effekter av covid-19

Krisorganisation (1/3)

I slutet av februari 2020 aktiverade regionen en arbetsgrupp med anledning av Covid-19. Gruppen bestod av bland annat representanter från smittskydd och infektionskliniken. När smittspridningen inom regionen ökade bedömdes att regionens högsta tjänstemannaledning behövde engageras i arbetet, varvid den Regional Särskild Sjukvårdsledning(RSSL) aktiverades 11 mars 2020. RSSL:s huvuduppgift har varit att leda och samordna sjukvårdsinsatsen inom Region Västmanland under pandemin.

RSSL aktiverades som ett sätt att samordna krishanteringen och snabbare kunna vidta kraftfulla åtgärder. Organisationen gick samtidigt upp i förstärkningsläge, det näst högsta beredskapsläget. RSSL bestod till en början av stabschef, beslutsfattare, medicinskt ansvarig, samverkan och analys (TiB*), kommunikatör i beredskap, personal med specialkompetenser och sekreterare. Även representanter från regional utveckling och kollektivtrafik deltog. RSSL följer den ordinarie linjeorganisation. Det innebär bl.a. att hälso- och sjukvårdsdirektör och biträdande hälso- och sjukvårdsdirektör har motsvarande beslutsmandat i linjeorganisationen och krisorganisationen.

Under början av pandemin ifrågasattes dock beslutsorganisationen inom RSSL. Framförallt ifrågasattes hur chefer inom hälso- och sjukvården kunde fatta beslut som påverkade den övriga regionala verksamheten. Enligt de intervjuade har problemet hanteras och utformningen av RSSL omprövats. I början av pandemin var områdeschef inom akutsjukvård, biträdande hälso- och sjukvårdsdirektör, ensam beslutsfattare inom RSSL. Detta har nu enligt intervjuade reviderats så att främst hälso- och sjukvårdsdirektör tillsammans med biträdande hälso- och sjukvårdsdirektörer är beslutsfattare.

Förstärkningsläge var aktiverat fram till och med 5 juni 2020, därefter avvecklades förstärkningsläge för att övergå till stabsläge. Därefter togs beslut att stabsläget skulle avvecklas. Det var avaktiverat till och med 29 september 2020.

*Tjänsteman i beredskap.

Iakttagelser

Kartläggning av organisation och organisering i relation till hantering av konsekvenser/ effekter av covid-19

Krisorganisation (2/3)

Den 21 december 2020 beslutade regionen att återigen gå upp i förstärkningsläge med anledning av hårt pressad hälso- och sjukvård och omfattande planering inför kommande vaccination. Förstärkningsläget innebar under vintern att krisorganisationen, ordinarie ledning tillsammans med hälso- och sjukvårdsdirektörerna och områdes- samt verksamhetscheferna inom hälso- och sjukvård återigen har tätare möten och att nya arbetsgrupper tillskapats. Den 28 januari 2021 beslutades att regionen skulle gå ner i stabsläge. Den 9 april 2021 beslutades att regionen skulle gå upp i förstärkningsläget igen pga. att antalet covidsjuka patienter i behov av intensivvård ökade och personalsituationen var ansträngd.

Intervjuade uppger att representationen i RSSL förändrats under pandemin. Från hösten 2020 deltar inte representanter från regional utveckling och kollektivtrafik, detta med anledning av tidigare nämnda frågor kring beslutsorganisationen. Regional utveckling och kollektivtrafik finns representerade i koncernledningen. Hanteringen av pandemin är även en fråga för ordinarie ledningsorganisation. Representanter från länsstyrelsen samt från Västerås stad har deltagit i RSSL. Västerås stad har representerat samtliga tio kommuner i regionen. De intervjuade uppger att samverkan med externa parter har fungerat bra. Representanter från de regionägda bolagen har även deltagit i vissa RSSL möten. Respektive verksamhet hanterar även information och fattar beslut i ordinarie ledningsgrupp. De intervjuade betonar att regionen har vana av att arbeta i stab- och förstärkningsläge med anledning av händelser i närtid.

Regionen har en **regional kris- och katastrofplan**, beslutad av regionfullmäktige i mars 2015. De beredskapsnivåer som aktiverats under 2020-2021, stabsläge och förstärkningsläge, beskrivs i planen. En revidering av kris- och katastrofplanen skulle presenterades till regionstyrelsen vid sammanträdet i mars 2020. Ärendet sköts upp under våren och först den 29 september 2020 behandlades planen. Styrelsen beslutade då att återremittera ärendet med anledning av att planen saknar regionalt utvecklingsperspektiv och inte omfattar de effekter brister i varuförsörjning och pandemi haft på verksamheten. Det har per maj 2021 inte tagits ett nytt beslut om reviderad kris- och katastrofplan.

Iakttagelser

Kartläggning av organisation och organisering i relation till hantering av konsekvenser/ effekter av covid-19

Krisorganisation (3/3)

Styrmodellen för regionens tillämpade krisorganisationen under pandemin beskrivs i **beredskapsplanen för omhändertagande av fall av det nya coronaviruset 2019**, utfärdad 17 mars 2020 av smittskyddsläkare.

Av intervjuer framkommer att planer inte haft någon betydande inverkan på krisorganisationens arbete. De intervjuade betonar att tidigare erfarenheter av krishantering varit viktigare.

Regionens krisledningsnämnd, som utgörs av regionstyrelsens arbetsutskott, genomförde ett sammanträde 17 mars för att få information om smittspridningen. Intervjuade uppger att beslut togs vid sammanträdet att *inte* aktivera krisledningsnämnden.

Den politiska ledningen i styrelse och nämnder har enligt de intervjuade hållits informerade. Hälso- och sjukvårdsdirektören har fört en kontinuerlig dialog med styrelsen och styrelsens ordförande. Regiondirektören har kontinuerligt hållits informerad. Regiondirektören har hållit i extra centrala samverkansgruppsmöten till och med september 2020, från början 2 gånger i veckan och senare 1 gång per vecka. På styrelse- och nämndsammanträden har rapporter om organisationens hantering av Covid-19 behandlats. Styrelsen och styrelsens ordförande har även fattat **beslut** inom vissa områden. Även om styrelsen fattat ett antal beslut inom området menar de intervjuade att styrelsen visat stort förtroende för RSSL och linjeorganisationen.

Sammanfattningsvis har regionen i möjligaste mån varit vägledda av de nationella principerna för krishantering, det vill säga: närhetsprincipen, ansvarsprincipen samt likhetsprincipen.

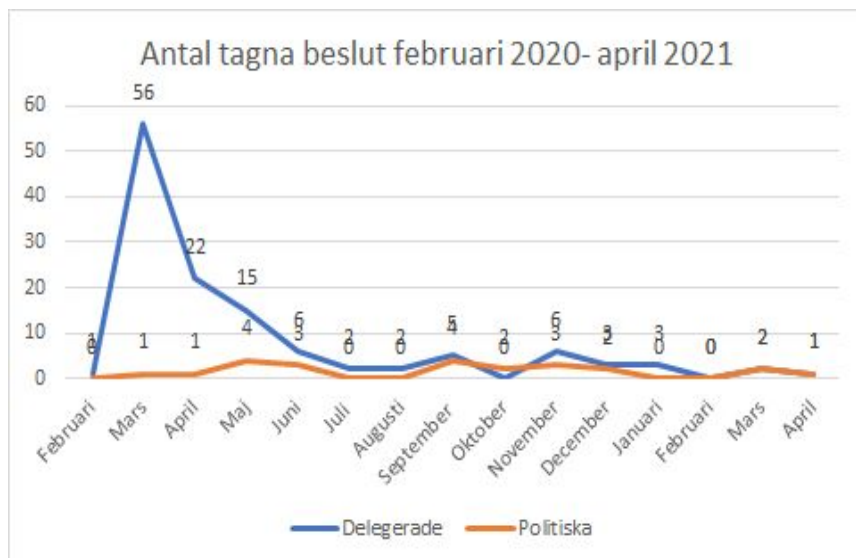
Iakttagelser

Kartläggning av beslut

Beslut (1/2)

Ett flertal politiska- och tjänstemannabeslut har fattats med hänsyn till att hantera effekterna på lokalsamhället och den egna organisationen i förhållande till Covid-19.

Som mest beslutsintensivt var det under april och maj 2020. Delegerade beslut har varit dominerande jämfört med politiska beslut (styrelsebeslut) under pandemin. De intervjuade tjänstepersonerna bedömer att de fattade besluten inom RSSL har legat inom ramen för ordinarie beslutsorganisation.

Regionstyrelsen genomförde inga sammanträden under juli och augusti under 2020, likt föregående år. Under januari 2021 genomfördes heller inget sammanträde. Samtliga beslut tagna av tjänstemannaorganisationen på delegation har dokumenterats. Delegationsordning och tidigare nämnda planer berör i låg utsträckning beslutsorganisationen i RSSL. Vi har inom ramarna för kartläggningen dock inte granskat följsamhet till beslutsorganisationen. Det är även dokumenterat när besluten upphävts/är slutförda.

Urval av, enligt intervjupersonerna, viktiga *delegerade beslut*:

- Investera i ytterligare 6 optiflow apparater, 2020-02-28
- Skapande av Covid-19 vårdavdelningar, 2020-02-28
- Ombyggnad av ventilation på infektionskliniken, 2020-03-11
- Att säkerställa för provtagning av Covid-19, dygnet runt, 2020-03-18
- Tillfälligt inrättande av digital rådgivningsmottagning, 2020-03-26
- En centralstyrd schemaplanering, 2020-03-27
- Återstart av verksamhet, 2020-05-27
- Utöka Mobil Familjeläkarenhet med en "Förstärkt Mobil Enhet" under dagtid på vardagar, 2020-11-23

Samtliga beslut berör hälso- och sjukvården.

Iakttagelser

Kartläggning av beslut

Beslut (2/2)

Regionstyrelsen har sedan mars 2020 fått muntlig information, ibland skriftlig information, avseende pandemins påverkan på hälso- och sjukvård från flera verksamhetsföreträdare. Även verksamhetsföreträdare inom regional utveckling och kollektivtrafik har informerat regionstyrelsen.

Urval av politiska beslut (styrelsebeslut) som fattats:

Beslut för att mildra effekter på näringslivet

- Den 26 maj beslutade regionstyrelsen om ökat driftsanslag 2020 till ALMI Företagspartner Mälardalen AB till följd av Coronapandemin
- Den 17 juni beslutade regionstyrelsen om projektmedel till Mälardalens högskola gällande projektet Transmission. Fordonsindustrin är en av de som sett större effekter av Coronaviruset, varför denna insatsen ses som särskilt angelägen då den utgör en viktig näring i länet.

Beslut som berör folkhälsoåtgärder

- Den 16 juni beslutade regionstyrelsen att egenavgift för serologisk provtagning avseende Covid-19 ska vara 200 kronor.
- Den 27 oktober beslutade regionstyrelsen om projektering och finansiellt igångsättningstillstånd gällande en ombyggnad av hus 09 och del av hus 05, plan 4, till en intensivvårdsavdelning för covidpatienter.

Iakttagelser

Indikationer på brister i hanteringen, gällande ansvar, befogenhet och behörighet *lakttagelser*

Av intervjuer framkommer att:

- Under våren 2020 ifrågasattes beslutsorganisationen i RSSL.
- Utbildning i stabsmetodik har framkommit som ett utvecklingsområde i vissa intervjuer.
- Beslutade planer inom området tillskrivs liten betydelse för den praktiska krishanteringen.

Iakttagelser

Indikationer på brister i hanteringen, gällande ansvar, befogenhet och behörighet

- I Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) tillsyn av Region Västmanland ansvar när det gäller medicinsk vård och behandling till äldre personer med misstänkt eller konstaterad covid-19 som bor på särskilt boende (2020-11-24), konstateras att:
 - Äldre som bor på särskilt boende inte har fått vård och behandling utifrån den enskildes behov vid misstänkt eller konstaterad Covid-19.
 - Äldre som bor på särskilt boende och deras närstående har inte fått information och gjorts delaktiga vad gäller vård och behandling vid misstänkt eller konstaterad covid-19.
 - Ställningstagande om och genomförande av vård i livets slutskede har inte skett i enlighet med gällande regelverk i inledningen av covid-19 pandemin för äldre som bor på särskilt boende.
 - Det inte går att följa vården och behandlingen till äldre som bor på särskilt boende som haft misstänkt eller konstaterad smitta av covid-19 p.g.a. brister i primärvårdens patientjournaler.

Regionen skulle senast den 15 januari 2021 redovisa sin inställning till de brister som IVO konstaterat. Vilket enligt de intervjuade har gjorts.

Även om det finns indikationer på brister och av IVO konstaterade brister vill de intervjuade sammanfattningsvis betona att:

- Det har funnits en dialog, gott samarbete och en vilja att lösa problem huvudmän emellan. Intervjuade menar att detta borde fått större genomslag i IVO:s tillsyn.

Iakttagelser

Krisorganisationens (RSSL:s) egna lärdomar från vårens hantering av pandemin

Iakttagelser

- Innan pandemin påbörjades ett arbete för att anpassa regionala planer till att vara mer dynamiska och anpassningsbara till olika situationer, d.v.s. blir mindre händelsespecifika. Regionen bedömer att beredskap och hantering av händelser och kris inte nödvändigtvis behöver skilja sig åt, utan ska i huvudsak följa samma grundstruktur i framtiden.
- Det finns en oro och osäkerhet kring omfattningen och effekterna av den uppskjutna vården under pandemin.

Iakttagelser

Regionens planer på att genomföra en egen utvärdering av sin hantering av Covid-19

Iakttagelser

- Vid tidpunkten för genomförandet av kartläggningen genomförs en sammanhållen extern utvärdering som ska omfatta hela regionens hantering inklusive ledning- och styrningsfrågor. Regionstyrelsen beslutade om denna utvärderingen den 27 oktober 2020. Utvärderingen är planerad att presenteras för regionstyrelsen under kvartal tre 2021. Utvärderingen är avgränsad till den första perioden som regionen befann sig i förstärknings- eller stabsläge (11 mars-29 september 2020).
- Den 30 mars 2021 beslutade regionstyrelsen att godkänna att maximalt 513 tkr får användas som finansiering av den nationella enkätundersökningen Hälsa på lika villkor för att analysera effekter av Covid-19 på folkhälsan.

Därutöver har mindre undersökningar genomförts på verksamhetsnivå och ytterligare planeras:

- Flera forskningsprojekt har initierats för att undersöka allt från direkta konsekvenser av en Covid-19-infektion, såsom olika bakgrundsfaktors betydelse för överlevnad vid intensivvård, till effekter och återrehabilitering efter genomgången infektion.
- Ett projekt som pågår är hur regionens personal påverkats av den omfattande inverkan som pandemin haft på arbetsmiljön.

3

Summering

Summering

- Region Västmanlands krisledningsarbete under covid-19 har, enligt vad vi erfar, präglats av krismedvetenhet.
- Regionen har fattat beslut kontinuerligt.
- Organisationen har haft förmåga att fatta snabba beslut för att hantera situationen.
- De beslut som fattats av krisledningsorganisationen (RSSL) är dokumenterade.
- Organisationen har i huvudsak arbetat enligt krisberedskapens tre principer (närhet, ansvar och likhet).
- Regionen har bedrivit ett aktivt krisledningsarbete på central nivå och i verksamheternas ledningsgrupper.
- Beslutade planer inom området tillskrivs liten betydelse för krishanteringen.
- Indikationer/risk för brister finns inom området “uppskjuten vård”. Därutöver har IVO i sin tillsyn konstaterat brister.

2021-06-04

*Tobias Bjöörn,
Uppdragsledare*

*Christer Marklund,
Projektledare*

pwc.se

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av revisorerna i Region Västmanland enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2021-02-28. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.